herpy

GEKKOER

Peters' spotted gecko

Geckolepis maculata

En lille, nataktiv træboer fra det nordvestlige Madagaskar med uforholdsmæssigt store skæl, der løsner sig ved et fast greb, så dyret kan smutte fra en fjende. Den er hårdfør i terrariet, men skrøbelig at håndtere og egner sig bedst til at blive set på.

Familie: Gekkonidae Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-13 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**7-10 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Tørskov og regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-24 °C**
Hotspot	**27-29 °C**
Temperatur, nat	**17-21 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**60-90 dage** ved 25-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES og ikke på bilagene til EU's forordning om handel med vilde dyr, så der kræves ingen CITES- eller EU-tilladelser ved køb og salg. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav til husning og pasning.

Om arten

Geckolepis maculata er en lille, kraftigt bygget gekko med stort hoved, store øjne med lodret pupil, kraftige lemmer og haftelameller under tæerne. Grundfarven er grå til beige med mørkere pletter, bånd eller striber, og de store skæl har en tydelig, iriserende glans. Det videnskabelige artsnavn kommer af latin *macula*, som betyder plet, og henviser til den plettede tegning.

Særpræget er huden. Gribes dyret, kan skællene og et lag af huden løsne sig, så gekkoen glider ud af grebet og efterlader rovdyret med en mundfuld skæl. Det er et forsvar og ikke en sygdom. Skællene vokser ud igen, og efter nogen tid kan de nye ikke skelnes fra de oprindelige, men arten er meget skrøbelig at håndtere.

Arten blev beskrevet i 1880 af Wilhelm Peters. Slægten *Geckolepis* har vanskelig taksonomi, fordi skælmønstrene varierer, og genetiske undersøgelser har afsløret flere kryptiske arter. *G. humbloti* fra Comorerne blev i 2016 genoprettet som selvstændig art, og *G. megalepis* fra kalkstenstinderne i Ankarana blev beskrevet i 2017. Den præcise afgrænsning af *G. maculata* anses stadig for usikker, så dyr i handlen er ikke altid sikkert bestemt til art.

Totallængden angives oftest til 8-13 cm inklusive hale, men angivelserne går op til 18 cm. Vægten er ikke dokumenteret, og i fangenskab angives en levetid på 7-10 år.

Udbredelse og levested

Geckolepis maculata findes i det nordvestlige Madagaskar og på en række små øer ud for kysten: Nosy Be, Nosy Komba, Nosy Sakatia, Nosy Mitsio og Nosy Fanihy. Typelokaliteten er Anfica i det nordvestlige Madagaskar. Arten er ikke til stede på Mayotte, hvor den er erstattet af *G. humbloti*.

Fordi artens afgrænsning er usikker, kan ældre fundangivelser fra andre dele af Madagaskar og fra Comorerne i virkeligheden dække andre arter i slægten.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Slægten *Geckolepis* lever i primær og sekundær skov og i forringede levesteder, og *G. maculata* lever i skovene i det nordvestlige Madagaskar og på de nærliggende øer. Dyret er nataktivt og klatrer i træer og buske. Om dagen skjuler det sig i spalter, bag bark og i hulheder.

I naturen lever arten mest af insekter, men tager også lidt nektar og frugt. Klimaet er tropisk og varmt med høj luftfugtighed, især i regntiden. Målinger af temperatur og fugt på artens levesteder er ikke dokumenteret, så anbefalingerne i pasningsafsnittene bygger på erfaringer fra fangenskab og på slægtens levested.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Som et absolut minimum skal et enkelt voksent dyr have et terrarie på 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Højden er vigtigere end gulvarealet, fordi *Geckolepis maculata* lever oppe i grenene. Et netlåg sikrer god luftudskiftning.

Indret med grene, vinder, korkrør og afsatser i flere højder og med tæt løv, så dyret kan skjule sig om dagen. Levende planter hjælper med at holde fugten og giver dækning. Brug en bund af fugtholdig, åben jord eller kokosmuld i et lag på mindst 5 cm, gerne med et lag løv ovenpå, så et dyr, der falder, lander blødt. Fjern ekskrementer dagligt, og skift bunden helt hver tredje til fjerde måned.

Åbn terrariet så sjældent og roligt som muligt. Indretningen skal ikke have skarpe kanter eller grov bark, som kan rive skæl af dyret.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 20-24 °C i det meste af terrariet, og et lille varmt område i toppen må nå 27-29 °C. Om natten må temperaturen falde til 17-21 °C. Opvarmning om natten er ikke nødvendig.

Brug en lille, svag varmepære i den ene side, gerne styret af en termostat eller en dæmper, og mål temperaturen med en digital føler lige under pæren og i den kølige ende. Undgå keramiske varmelegemer og farvede pærer. Ligger temperaturen konstant over 30 °C, skal varmen skrues ned. Temperaturerne bygger på erfaringer med slægten i fangenskab, ikke på målinger fra artens levesteder.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Arten har brug for høj luftfugtighed: i gennemsnit 60-80 %. Sprøjt terrariet om aftenen, så blade og indretning er fugtige, og igen om morgenen, hvis det er nødvendigt. Dyret drikker dråber fra blade og indretning.

Stil desuden en lille skål med frisk vand, gerne et stykke oppe på en afsats, og skift vandet dagligt. Skålen skal have lav kant, så et dyr, der falder i, kan komme op. Bunden og luften skal kunne tørre lidt op mellem sprøjtningerne, ellers risikerer du mug og hudproblemer. Mål fugten med et digitalt hygrometer midt i terrariet. Er den svær at holde oppe om natten, kan en forstøver styret af en hygrostat hjælpe.

LYS OG UVB

Arten er nataktiv, og der er ikke dokumenteret noget behov for UVB. Alligevel anbefales et svagt UVB-lys som sikkerhed, fordi tilskud af kalk og vitaminer ikke helt kan erstatte lyset. Brug et UVB-rør eller en kompaktpære til skyggedyr (Ferguson-zone 1), monteret over netlåget i den ene side, så der altid er skyggede områder at trække sig tilbage til.

UV-lys går ikke gennem glas, så et vindue giver ikke UVB, men kan gøre terrariet for varmt. Hold lyset tændt omkring 11 timer om vinteren og 13 timer om sommeren, styret af et tænd-sluk-ur, og sluk alt om natten. Skift UVB-pæren efter producentens anvisning, typisk hvert halve år.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Hoveddelen af foderet er levende insekter: fårekyllinger, græshopper, dubia-kakerlakker og lignende. Insekterne skal være lidt mindre end dyrets hoved og drysses let med kalk. Unger og ungdyr får insekter dagligt. Voksne får insekter to gange om ugen; enkelte angivelser siger dagligt, men i mindre mængder. Giv så mange, som dyret æder på 5-10 minutter, og tag rester ud.

Supplér med et færdigfoder til frugtædende gekkoer, som røres op til en tyk grød og serveres i en lille skål højt oppe: en til to gange om ugen til voksne og to gange om ugen til unger. Færdigfoderet dækker dyrets behov for frugt og vitaminer. Variation er vigtig, så skift mellem flere slags insekter. Færdigfoderet kan stå fremme i to til tre dage, hvis det holdes fugtigt.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Geckolepis maculata er en genert, nysgerrig nataktiv gekko, som oftest sidder på grene eller på ruderne om natten. Den bliver forholdsvis tam, hvis den får lov at vænne sig til dig, og tager gerne foder fra en pincet.

Håndtering frarådes. Huden er så skrøbelig, at selv et forsigtigt greb kan få skæl til at løsne sig, og dyret kan blive stresset. Skal du flytte et dyr, så brug et fint net eller en lille beholder, som du lader dyret kravle ind i, og aldrig fingrene.

At holde flere dyr sammen er omstridt: Angivelserne svinger fra, at et par eller to hunner går fint sammen, til, at flere dyr i samme terrarie giver kampe og skader. Hanner må aldrig holdes sammen. Det sikreste er at holde dyrene enkeltvis og kun samle et par under avl, med tæt opsyn og masser af skjul.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskellene er ikke nærmere beskrevet for *Geckolepis maculata*. Som hos de fleste gekkoer kan hannen kendes på bulen ved halens rod, hvor hemipenis ligger, når dyret er udvokset. Alder og størrelse ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for arten. Vent, til dyrene er fuldt udvoksede og i god huld, før du sætter dem sammen.

PARRING

Der er kun få oplysninger om parring hos *G. maculata*. Holdes en han og en hun sammen, regner man med, at de formerer sig. Sæt dem i et terrarie med mange skjulesteder, så hunnen kan komme væk fra hannen, og følg de første nætter nøje. Skil dem ad, hvis hannen er voldsom, eller hvis hunnen taber skæl eller vægt.

Om arten har brug for en vinterhvile for at komme i yngletilstand, er ikke dokumenteret.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er æglæggende. Antal æg pr. kuld, interval og æglæggested er ikke dokumenteret for *G. maculata*; tallene i faktaboksen er skøn lånt fra gekkoer generelt og skal tages med forbehold. Mange gekkoer limer æggene fast på en overflade, fx under bark, bag kork eller på bladene.

Giv hunnen en lille æglæggekasse med fugtig kokosmuld eller sphagnum og mange vandrette flader i terrariet, og tjek dagligt for æg. Sørg for rigeligt med kalk og insekter under hele sæsonen, så hunnen ikke bliver tappet for kalk.

INKUBATION

Flyt æg forsigtigt og uden at vende dem; sidder de fast på en flade, kan hele fladen flyttes. Læg dem i en lille boks med fugtig vermiculite eller perlite og lufthuller i låget, og hold dem ved omkring 25-28 °C.

Inkubationstiden for arten er ikke dokumenteret. Værdierne i faktaboksen, 60-90 dage ved 25-28 °C, er lånt fra gekkoer af tilsvarende størrelse og skal tages som et skøn. Lad æggene ligge, til de klækker eller tydeligt er døde.

OPDRÆT AF UNGER

Der er ikke dokumenterede erfaringer med opdræt af unger af *G. maculata*. Som udgangspunkt behandles de som små, træboende gekkoer: en lille faunaboks med fugtig bund, skjul og klatremuligheder, daglig sprøjtning og små insekter pudret med kalk hver dag, suppleret med færdigfoder.

Hold ungerne enkeltvis eller i små grupper af samme størrelse, og skil dem, hvis der er bid. Håndtér dem så lidt som muligt, fordi skællene og huden er endnu mere skrøbelige hos små dyr.

Sundhed og typiske fejl

Geckolepis maculata regnes for hårdfør, men der er ikke dokumenteret særlige sygdomme for arten. De typiske problemer er de samme som hos andre små gekkoer og skyldes oftest pasningen:

- Tab af skæl og hud efter håndtering, tryk eller skarpe genstande. Undgå at gribe dyret, og fjern skarp indretning.
- For lidt kalk og D3-vitamin, som giver bløde knogler, rystelser og krumme lemmer. Brug kalk på insekterne, et godt færdigfoder og svagt UVB-lys.
- Konstant våd bund og dårlig ventilation, som giver mug, svamp og hudproblemer.
- For høj temperatur, som giver stress og manglende appetit.
- Hudrester, der sidder fast, især ved for lav fugt.

Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke spiser i flere uger, har store hudskader eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.